

Sygn. akt *XVII AmE 136/17*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lutego 2019 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodnicząca: **SSO Ewa Malinowska**

protokolant: protokolant sądowy Joanna Nande

po rozpoznaniu 5 lutego 2019 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Spółki akcyjnej z siedzibą w G.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

z udziałem zainteresowanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

o zawarcie umowy sprzedaży energii elektrycznej

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z 18 listopada 2016 r. znak: (...)

1. oddała odwołanie;
2. zasądza od powoda (...) Spółki akcyjnej z siedzibą w G. na rzecz pozwanego Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720 (siedemset dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
3. zasądza od powoda (...) Spółki akcyjnej z siedzibą w G. na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. kwotę 720 (siedemset dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Ewa Malinowska

Sygn. akt *XVII AmE 136/17*

UZASADNIENIE

Decyzją z 18 listopada 2016 r. (znak: (...)) Prezes Urzędu Regulacji Energetyki - działając w oparciu o art. 8 ust 1 w związku z art. 30 ust 1 ustawy z 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (dalej: PE) oraz art. 104 k.p.a., po rozpatrzeniu wniosku (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. (dalej: (...)) w sprawie rozstrzygnięcia sporu dotyczącego odmowy zawarcia przez (...) S.A. z siedzibą w G. (dalej: (...) S.A.) umowy sprzedaży energii elektrycznej wytworzonej w instalacjach odnawialnego źródła energii Parku Wiatrowego (...) o mocy 25 MW – stwierdził, że na (...) S.A. spoczywa obowiązek zakupu energii elektrycznej wytworzonej i zaoferowanej przez (...) Sp. z o.o. w W. z należących do niej instalacji odnawialnego źródła energii oraz ustalił treść obowiązującej pomiędzy stronami umowy sprzedaży energii elektrycznej, wytworzonej w instalacjach odnawialnego źródła energii Parku Wiatrowego (...), stanowiącej załącznik do decyzji i ustalonej w oparciu o projekt Umowy sprzedaży energii elektrycznej przedłożony 27 lipca 2016 r. wraz z załącznikami przez wnioskodawcę - (...).

(decyzja wraz z załącznikami, k. 4-23).

Odwołanie od tej decyzji wniosła Spółka (...) S.A., zaskarżając decyzję w całości oraz wnosząc o jej zmianę w całości i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez ustalenie, że (...) S.A. nie jest zobowiązana do zakupu energii elektrycznej wytworzonej i zaferowanej przez Spółkę (...) z należących do niego instalacji odnawialnego źródła energii przyłączonych do sieci operatora systemu dystrybucyjnego (...) Sp. z o.o. Strona powodowa wniosła również o zasądzenie na jej rzecz od pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych oraz zwrotu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. W stosunku do decyzji podniesiono zarzut naruszenia prawa materialnego, to jest:

1) art. 196 w zw. z art. 42 ust. 1 i 2 ustawy o odnawialnych źródłach energii poprzez ich błędną wykładnię, co doprowadziło do uznania, że (...) S.A. jest zobowiązana do zakupu energii elektrycznej wytworzonej i zaferowanej przez (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. z należących do niego instalacji odnawialnego źródła energii podłączonej do sieci operatora systemu dystrybucyjnego (...) Sp. z o.o.

2) art. 10 ustawy o zmianie ustawy z dnia 8 stycznia 2010 roku o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz o zmianie niektórych innych ustaw poprzez jego zastosowanie w sytuacji, gdy przepis ten został uchylony przez normę późniejszą, a więc kryterium obszarowe nie może stanowić przesłanki do uznania (...) S.A. za sprzedawcę z urzędu.

3) art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 4 marca 2005 roku o zmianie ustawy - Prawo energetyczne oraz ustawy - Prawo ochrony środowiska poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, w której nie został on uchylony i nadal stanowi o kryterium sieciowości wskazującym na to, że (...) S.A. nie może być uznana za sprzedawcę z urzędu w niniejszej sprawie,

4) art. 3 pkt 29 w zw. z art. 9i ust. 3 pkt 3) ustawy Prawo energetyczne poprzez ich błędną wykładnię i uznanie, że (...) S.A. spełnia przesłanki kwalifikujące ją jako sprzedawcę z urzędu na obszarze działania operatora systemu dystrybucyjnego (...) Sp. z o.o. podczas, gdy (...) S.A. nie została wyłoniona w drodze przetargu ani wyznaczona przez Prezesa URE na sprzedawcę z urzędu na obszarze działania operatora systemu dystrybucyjnego (...) Sp. z o.o.

5) art. 8 ustawy Prawo energetyczne poprzez jego zastosowanie podczas, gdy Prezes Urzędu Regulacji Energetyki nie ma kompetencji do ustalania treści stosunku prawnego, gdy obowiązek zawarcia przez (...) umowy nie wynika z ustawy.

Strona powodowa podtrzymała swoje stanowisko procesowe w piśmie z 26 lipca 2017 r.

(odwołanie, k. 24-31; pismo procesowe powoda, k. 76-78).

W odpowiedzi na odwołanie Spółka (...) wniosła o oddalenie odwołania w całości.

(odpowiedź na odwołanie, k. 48-50).

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, dokonując ponownej analizy akt sprawy oraz treści odwołania, nie znalazł podstaw do zmiany zaskarżonej decyzji, w związku z tym, podtrzymując stanowisko zawarte w tej decyzji, wniósł o oddalenie odwołania oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

(odpowiedź na odwołanie, k. 59-64).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

(...) S.A. z siedzibą w G. jest przedsiębiorstwem wyodrębnionym z przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo, w celu zapewnienia operatorowi systemu dystrybucyjnego niezależności pod względem formy prawnej. Dnia 24 czerwca 2008 r. Spółka ta została wyznaczona, na okres do 31 grudnia 2020 r., na Operatora Sieci Dystrybucyjnej ze wskazanym obszarem działalności. (...) S.A. wykonuje działalność gospodarczą w zakresie obrotu energią elektryczną w oparciu o decyzję koncesyjną, wydaną przez Prezesa URE 22 czerwca 2007 r., zmienioną następnie decyzjami z 8 marca 2013 r. oraz z 25 lutego 2014 r.

dowód: okoliczności bezsporne; ustalenia Prezesa URE zawarte w zaskarżonej decyzji z 18.11.2016 r., k. 4-15.

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. jest przedsiębiorstwem energetycznym, wykonującym działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania energii elektrycznej w instalacjach odnawialnego źródła energii. Spółka posiada jeden park elektrowni wiatrowych, położony na obszarze gminy D. i M. w powiecie (...), województwie (...), podobnie jak spółki: (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., (...) Sp. z o.o. oraz (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. (spółki z tzw. grupy (...)), z których każda posiada jeden park elektrowni wiatrowych na terenie gminy D., a ostatnia z wymienionych Spółek także na terenie gminy M., powiat (...), województwo (...). Obecnie jest to w sumie 9 parków wiatrowych o łącznej mocy 239 MW, które były uruchamiane i przyłączane do sieci elektroenergetycznej etapowo, poczynając od roku 2012. Wszystkie te parki, należące ówczesnie do (...) Sp. z o.o. w W., początkowo były przyłączone do sieci przesyłowej (...) S.A. z siedzibą w K. (dalej: (...)) w jednym punkcie przyłączeniowym.

dowód: wniosek Spółki (...) o ustalenie treści umowy z 18.03.2016 r., k. 1-2 akt admin.; Umowa nr (...) o przyłączenie do sieci przesyłowej farmy wiatrowej (...) z 14.06.2010 r. wraz z załącznikami i wraz z aneksami nr (...), k. 67-132 akt admin.

Część spółek z grupy (...), w tym także Spółka (...) od października 2015 r. do końca 2016 r. - w oparciu o art. 9a ust. 6 PE – sprzedawała energię elektryczną Spółce (...) S.A. w G., jako sprzedawcy z urzędu na tym obszarze, po średniej cenie sprzedaży energii elektrycznej w poprzednim roku kalendarzowym, o której mowa w art. 23 ust. 2 pkt 18 lit. b PE.

dowód: wniosek Spółki (...) o ustalenie treści umowy z 18.03.2016 r., k. 1-2 akt admin.; pisma Spółki (...) z 12.04.2016 r., k. 17-19 akt admin.; umowa sprzedaży energii elektrycznej nr (...) z 6.10.2015 r., k. 28-52 akt admin.

Wobec wymogów, nałożonych ustawą z 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (dalej: uoze), w celu spełnienia przez każdy z wymienionych parków wiatrowych wymagań formalnych niezbędnych do tego, aby odpowiadały one ustawowej definicji instalacji odnawialnego źródła energii, infrastrukturę przyłączeniową przekształcono w sieć dystrybucyjną.

Dnia 7 grudnia 2015 r. Spółka (...) oraz spółki (...) Sp. z o.o., (...) Sp. z o.o., (...) Sp. z o.o., (...) Sp. z o.o., (...) Sp. z o.o., (...) Sp. z o.o., (...) Sp. z o.o., (...) Sp. z o.o., (...) Sp. z o.o. (jako właściciele) zawarły z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. (jako operatorem) umowę operatorską, na mocy której wymienione spółki oddały operatorowi wspólną infrastrukturę przyłączeniową do użytku w celu pełnienia na niej funkcji OSD.

Na mocy decyzji z 21 grudnia 2015 r. Spółka (...), posiadająca koncesję na dystrybucję energii elektrycznej, udzieloną decyzją z 21 grudnia 2015 r. Nr (...), została wyznaczona przez Prezesa URE operatorem systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego na okres od 22 grudnia 2015 r. do 31 grudnia 2030 r.

Po dokonaniu opisanych wyżej zmian, każda z instalacji odnawialnych źródeł energii ma obecnie oddzielny punkt przyłączenia do sieci elektroenergetycznej.

dowód: okoliczności bezsporne; Umowa operatorska wraz z załącznikami, k. 361-373 akt admin.; decyzja (...), k. 374-376 akt admin.

Spółka (...) uzyskała koncesję na wytwarzanie energii elektrycznej na mocy decyzji Prezesa URE z 10 stycznia 2013 r. (nr (...)), udzieloną na okres od 10 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2030 r. Decyzja ta była następnie zmieniana, między innymi, decyzją z 23 marca 2016 r. (nr (...)), którą Prezes URE zmienił przedmiot, zakres i warunki posiadanej przez Spółkę koncesji na wytwarzanie energii elektrycznej. Zgodnie z dokonaną zmianą przedmiot działalności objętej koncesją stanowi obecnie działalność gospodarcza polegająca na wytwarzaniu energii elektrycznej w następujących instalacjach odnawialnych źródeł energii:

1. Elektrowni wiatrowej ((...)), o nazwie nowy (...), o łącznej mocy zainstalowanej 7,500 MW, zlokalizowanej w miejscowości S., gmina D., powiat (...), województwo (...).
2. Elektrowni wiatrowej ((...)), o nazwie (...), o łącznej mocy zainstalowanej 12,500 MW, zlokalizowanej w miejscowościach: K. i N., gmina D., powiat (...), województwo (...).
3. Elektrowni wiatrowej ((...)), o nazwie (...), o łącznej mocy zainstalowanej 5,000 MW, zlokalizowanej w miejscowości S.: gmina D., powiat (...), województwo (...).

Spółka (...) po raz pierwszy wytworzył energię elektryczną z instalacji odnawialnego źródła energii przed dniem 1 lipca 2016 r.

dowód: okoliczności bezsporne; decyzja nr (...), k. 21-24 akt admin.; decyzja nr (...), k. 377-380 akt admin.

Zgodnie z Aneks nr (...) do Umowy nr (...) o przyłączenie do sieci przesyłowej farmy wiatrowej (...), zawartym 16 grudnia 2015 r., wszelkie prawa i obowiązki wynikające ze wskazanej umowy o przyłączenie zostały przeniesione z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. na (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W..

dowód: Umowa o świadczenie usług dystrybucji Nr (...) z załącznikami i aneksami, k. 170-235 akt admin.

Dnia 17 grudnia 2015 r. Spółka (...) zawarła z (...) Sp. z o.o. w W. umowę o oświadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej wyprodukowanej w instalacji odnawialnego źródła energii. Spółka (...) jest zatem obecnie przyłączona do sieci dystrybucyjnej należącej do (...) Sp. z o.o. Zgodnie z punktem 3 załącznika nr 1 do umowy o świadczenie usług dystrybucji, granicę własności urzędzeń i instalacji wytwórcy, dla miejsca dostarczania energii elektrycznej (tj. do (...) S.), stanowią zaciski odłączników w polach liniowych 30 kV nr 7, 8 i 9.

dowód: Umowa o świadczenie usług dystrybucji Nr (...) z załącznikami, k. 134-158 akt admin.

Dnia 17 grudnia 2015 r. (...) Sp. z o.o. zawarła z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. umowę o świadczenie usług bilansowania handlowego.

dowód: Umowa o Świadczenie Usług (...), k. 290-301 akt admin.

Spółki grupy (...) poinformowały pisemnie (...) S.A. o wyznaczeniu (...) Sp. z o.o. na OSD. W odpowiedzi na to Spółka (...) S.A. poinformowała, że w związku z tym nie pełni już funkcji sprzedawcy z urzędu dla opisanych Parków wiatrowych od dnia wydania decyzji wyznaczającej (...) Sp. z o.o. na OSD (tj. od 22 grudnia 2015 r.). Spółka ta zapowiedziała, że od 1 stycznia 2016 r. nie będzie przyjmować zgłoszeń w ramach systemu (...) dla Parków wiatrowych grupy.

dowód: okoliczności bezsporne; wniosek Spółki (...) o ustalenie treści umowy z 18.03.2016 r., k. 1-2 akt admin.; pismo (...) S.A. z 22.12.2015 r., k. 27 akt admin.

Pismami z 7 kwietnia 2016 r. i 13 lipca 2016 r. Spółka (...) zwróciła się do (...) S.A., jako sprzedawcy z urzędu, z wnioskiem o zawarcie umowy sprzedaży energii elektrycznej z Parku (...), po średniej cenie sprzedaży energii elektrycznej o której mowa w art. 23 ust. 2 pkt 18 lit. b PE.

W odpowiedziach, udzielonych w piśmie z 18 kwietnia i 18 lipca 2016 r., (...) S.A. wskazała, że nie jest zobowiązana do zakupu energii z instalacji (...) po cenie regulowanej, ponieważ instalacja ta jest przyłączona do sieci dystrybucyjnej (...) Sp. z o.o., na obszarze której (...) S.A. nie pełni funkcji sprzedawcy z urzędu.

dowód: pismo (...) z 13.07.2016 r., k. 302-303 akt admin. i z 7.04.2016 r., k. 53-54 akt admin.; pismo (...) S.A. z 18.07.2016 r., k. 305 akt admin. i z 18.04.2016 r., k. 16 akt admin.

W dniu 18 marca 2016 r. Spółka (...) wystąpiła do Prezesa URE - w trybie art. 8 ust. 1 PE - z wnioskiem o ustalenie treści umowy sprzedaży energii elektrycznej wytwarzanej w odnawialnym źródle energii – farmie wiatrowej położonej w gminie D., pomiędzy Spółką (...) a (...) S.A.

dowód: wniosek Spółki (...) o ustalenie treści umowy z 18.03.2016 r., k. 1-2 akt admin.

Pismem z 31 maja 2016 r. Prezes URE zawiadomił spółki (...) i (...) o wszczęciu postępowania administracyjnego w przedmiocie ustalenia pomiędzy wymienionymi stronami treści umowy sprzedaży energii elektrycznej, wytwarzanej w należącym do wnioskodawcy źródle energii o mocy 25 MW (Farma Wiatrowa (...)) położonym w gminie D., powiecie (...), województwo (...).

dowód: Zawiadomienie o wszczęciu spornego postępowania administracyjnego, k. 56 i 58 akt admin.

W dniu 18 listopada 2016 r. Prezes URE wydał decyzję, która została zaskarżona w ramach niniejszego postępowania sądowego.

Do dnia wydania tej decyzji na obszarze działania operatora systemu dystrybucyjnego (...) Sp. z o.o. nie został wyznaczony sprzedawca zobowiązany.

dowód: okoliczności bezsporne.

Powyżej opisany stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wyżej wskazane dowody, zgromadzone w toku postępowania administracyjnego, jak i w oparciu o twierdzenia stron. Sąd przyznał moc dowodową wszystkim zebranych w sprawie dokumentom, które nie były kwestionowane przez strony, a i Sąd nie znalazł podstaw, aby odmówić im mocy dowodowej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie podlegało oddaleniu, wobec braku podstaw do jego uwzględnienia. W ocenie Sądu Okręgowego, Prezes URE, działając w ramach - wynikającej z art. 8 ust. 1 PE - kompetencji do rozstrzygania sprawy spornych dotyczących odmowy zawarcia umowy sprzedaży energii elektrycznej prawidłowo uznał, że na Spółce (...) S.A. spoczywa obowiązek zakupu energii elektrycznej wytworzonej i zaoferowanej przez Spółkę (...) z należących do niej instalacji odnawialnego źródła energii.

Okoliczności faktyczne nie były w niniejszej sprawie sporne między stronami. Powodowa Spółka nie podniosła także zarzutów, co do treści poszczególnych postanowień umowy, ustalonej przez Prezesa URE w zaskarżonej decyzji. Kwestia sporna miała natomiast charakter prawny i sprowadzała się do odpowiedzi na pytanie, czy na (...) S.A. w ogóle spoczywa publicznoprawny obowiązek zakupu energii elektrycznej, wytworzonej i zaoferowanej przez zainteresowaną Spółkę (...) z należących do niej instalacji Parku (...).

W stanie prawnym relewantnym na dzień wydania zaskarżonej decyzji, obowiązek zakupu energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnym źródle energii (OZE) regulował art. 42 ust. 1 i 2 ustawy z 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, która weszła w życie 4 maja 2015 r. Ustawa ta posługuje się pojęciem „sprzedawcy zobowiązanego”, reguluje tryb jego wyłaniania oraz formułuje warunki, od spełnienia których zależy zaistnienie ustawowego obowiązku zakupu energii elektrycznej, pochodzącej z instalacji odnawialnego źródła energii. Zgodnie z przywołanym art. 42 ustawy:

Z uwzględnieniem art. 80 ust. 9, sprzedawca zobowiązany dokonuje zakupu oferowanej energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii wytworzonej w:

1) instalacji odnawialnego źródła energii innej niż mikroinstalacja, w tym energii elektrycznej wytworzonej w okresie rozruchu technologicznego tej instalacji, w której energia elektryczna została wytworzona po raz pierwszy przed dniem wejścia w życie rozdziału 4;

2) instalacji odnawialnego źródła energii innej niż mikroinstalacja, zmodernizowanej po dniu wejścia w życie rozdziału 4 (ustęp 1).

Warunkiem zakupu przez sprzedawcę zobowiązanego energii elektrycznej, o której mowa w ust. 1, jest zaoferowanie sprzedaży całej wytworzonej i wprowadzonej do sieci przesyłowej lub sieci dystrybucyjnej energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii w instalacji odnawialnego źródła energii, w okresie co najmniej 90 następujących po sobie dni kalendarzowych (ustęp 2).

Natomiast według przepisu art. 196 ustawy, do dnia rozpoczęcia przez sprzedawcę zobowiązanego zakupu energii elektrycznej, o którym mowa w art. 40 ust. 7, podmiotem obowiązany do zakupu energii elektrycznej, o której mowa w niniejszej ustawie, jest sprzedawca z urzędu w rozumieniu ustawy zmienianej w art. 179 (tj. w rozumieniu ustawy – Prawo energetyczne).

Należy odnotować, że w dacie wydania decyzji zaskarżonej w niniejszym postępowaniu, na obszarze działania (...) Sp. z o.o. - czyli operatora systemu dystrybucyjnego, do którego sieci jest przyłączona instalacja odnawialnego źródła energii należąca do zainteresowanego – nie został wyznaczony sprzedawca zobowiązany. Tym samym, wobec treści art. 196 uoze, konieczna jest analiza dalszych unormowań prawnych, tj. przepisów Prawa energetycznego regulujących instytucję sprzedawcy z urzędu.

Instytucja ta została wprowadzona do Prawa energetycznego na mocy noweli z 4 marca 2005 r. Według art. 3 pkt 29 PE i art. 5a PE, „sprzedawca z urzędu”, to podmiot mający przede wszystkim obowiązek zapewnienia świadczenia usługi kompleksowej i zawarcia umowy kompleksowej z odbiorcą energii elektrycznej w gospodarstwie domowym, które nie korzysta z prawa wyboru sprzedawcy i jest przyłączone do sieci przedsiębiorstwa energetycznego, wskazanego w koncesji sprzedawcy z urzędu. Niezależnie od tego, ustawodawca nałożył na przedsiębiorstwo energetyczne będące sprzedawcą z urzędu również obowiązek związany z zakupem energii. Mianowicie, w myśl art. 9a ust. 6 PE, sprzedawca z urzędu został zobowiązany do zakupu energii elektrycznej wytworzonej w tych odnawialnych źródłach energii, które są przyłączone do sieci energetycznej znajdującej się na obszarze, na którym działa sprzedawca z urzędu, po średniej cenie sprzedaży energii elektrycznej w poprzednim roku kalendarzowym, o której mowa w art. 23 ust. 2 pkt 18 lit. b. Z uwagi na to, że do wyłonienia sprzedawcy z urzędu dochodzi w sposób określony w art. 9i PE (tj. w drodze przetargu albo na skutek wyznaczenia z urzędu przez Prezesa URE), to w celu zapewnienia skuteczności rozwiązaniom dotyczącym sprzedawcy z urzędu, w tym zwłaszcza związanym ze spoczywającymi na nim obowiązkami, ustawodawca przewidział przepisy przejściowe, które mają zastosowanie do czasu wyznaczenia sprzedawców z urzędu we właściwym trybie. Taką regulację przejściową zawiera art. 10 ust. 2 noweli z 4 marca 2005 r. Przepis ten wskazuje, które przedsiębiorstwa będą wykonywać w okresie przejściowym (tj. do czasu wyłonienia sprzedawcy z urzędu w drodze przetargu albo na skutek wyznaczenia z urzędu) zadania sprzedawcy z urzędu oraz wobec których odbiorców. Zgodnie z tym unormowaniem, zadania sprzedawcy z urzędu wykonują przedsiębiorstwa, o których mowa w art. 10 ust. 1 ustawy nowelizującej z 2005 r. Nadto, zadania te wykonują tylko dla odbiorców przyłączonych do sieci operatora systemu dystrybucyjnego, który wchodził w skład tego samego zintegrowanego pionowo przedsiębiorstwa energetycznego, z którego przedsiębiorstwo obrotu zostało wyodrębnione. Natomiast art. 11 przywołanej ustawy, zawierał regulację dotyczącą wykonywania obowiązku, o którym mowa w art. 9a ust. 6 PE, we wspomnianym „okresie przejściowym”. Z przepisu tego wynikało, że – po pierwsze – obowiązek, o którym mowa w art. 9a ust. 6 PE wykonują przedsiębiorstwa energetyczne obowiązane na podstawie art. 9 do zawarcia umowy sprzedaży z odbiorcami energii elektrycznej albo na podstawie art. 10 do świadczenia usługi kompleksowej odbiorcom energii elektrycznej. Po drugie, obowiązek zakupu energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii dotyczył tylko określonej kategorii OZE, tj. źródeł przyłączonych do sieci, do której są przyłączeni odbiorcy energii elektrycznej, z którymi przedsiębiorstwo energetyczne ma obowiązek zawrzeć umowę sprzedaży albo którym ma obowiązek świadczyć usługę kompleksową. Przepis art. 11 noweli z 2005 r. odsyłał - w zakresie wskazania przedsiębiorstwa energetycznego wykonującego zadania sprzedawcy z urzędu - do art. 10 ust. 2 tej ustawy, który to przepis z kolei odwoływał się do art. 10 ust. 1 ustawy nowelizującej z 2005 r. Z unormowań tych wynika natomiast, że zadania sprzedawcy z urzędu wykonuje przedsiębiorstwo energetyczne, które zostało wyodrębnione z przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo w celu

zapewnienia operatorowi systemu dystrybucyjnego niezależności pod względem formy prawnej. Odnosząc powyższe do okoliczności niniejszej sprawy Sąd Okręgowy stwierdza, że poza sporem jest, że powodowa Spółka (...) S.A. jest przedsiębiorstwem energetycznym, o którym mowa w art. 10 ust. 1 ustawy nowelizującej z 2005 r.

Z art. 11 noweli z 2005 r. wynikało również, że wskazane przedsiębiorstwo energetyczne ma obowiązek nabywania energii elektrycznej z tych odnawialnych źródeł energii, które przyłączone są do tej sieci, do której przyłączeni są odbiorcy energii elektrycznej, wobec których przedsiębiorstwo to pełni obowiązki sprzedawcy z urzędu.

Jak trafnie zauważył Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z 9 czerwca 2016 r., wydanej w sprawie o sygn. akt III SZP 1/16 (System Informacji Prawnej LEX nr 2051541), o ile zatem art. 9a ust. 6 PE przewidywał obowiązek nabywania energii z odnawialnych źródeł energii przyłączonych do jakiegokolwiek sieci na obszarze, na którym przedsiębiorstwo energetyczne działa w charakterze sprzedawcy z urzędu, o tyle - przy literalnej wykładni - art. 11 ustawy nowelizującej z 2005 r. ograniczał zakres zastosowania art. 9a ust. 6 PE (do przedsiębiorstwa wykonującego zadania sprzedawcy z urzędu) tylko do tych OZE, które przyłączone były do tej samej sieci, co odbiorcy energii, wobec których wspomniane zadania przedsiębiorstwo to miało wykonywać. Przy takiej wykładni art. 11 noweli z 2005 r., zakres przedmiotowy obowiązku zakupu energii z OZE przez przedsiębiorstwo pełniące obowiązki sprzedawcy z urzędu był węższy od zakresu tego obowiązku dla przedsiębiorstwa energetycznego będącego sprzedawcą z urzędu (wybrany albo wyznaczony przez Prezesa URE w odpowiednim trybie).

Przepisy regulujące obowiązek zakupu energii elektrycznej pochodzącej z OZE uległy modyfikacjom na mocy noweli Prawa energetycznego z 8 stycznia 2010 r. Zgodnie ze zmienionym art. 9a ust. 6 PE, przedmiotowy obowiązek spoczywa na sprzedawcy z urzędu w stosunku do energii wytworzonej w tych OZE, które przyłączone są do sieci dystrybucyjnej lub do sieci przesyłowej znajdującej się na terenie obejmującym obszar działania tego sprzedawcy z urzędu. Ze zmienionym art. 9a ust. 6 PE (którego adresatem jest sprzedawca z urzędu) związany jest ściśle przepis przejściowy, mianowicie, art. 10 ustawy nowelizującej z 2010 r., regulujący kwestię zakupu energii wytworzonej w odnawialnym źródle energii do czasu wyłonienia przez Prezesa URE sprzedawców z urzędu. Zakres podmiotowy i przedmiotowy tego przepisu dotyczy więc tych samych zagadnień, co art. 11 noweli z 2005 r. Stosownie do art. 10 noweli z 2010 r., do dnia wyłonienia sprzedawcy z urzędu, podmiotem obowiązany do zakupu energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach energii, o którym mowa w art. 9a ust. 6 PE, przyłączonych do sieci dystrybucyjnej lub przesyłowej, jest podmiot wykonujący zadania sprzedawcy z urzędu. Przepis ten normuje zarówno zakres podmiotowy obowiązku zakupu energii ze źródeł odnawialnych, jaki i jego zakres przedmiotowy. Przy czym - jak słusznie zauważył Sąd Najwyższy w uzasadnieniu powołanej wyżej uchwały - nie modyfikuje on treści tego obowiązku w stosunku do art. 9a ust. 6 PE, lecz w stosunku do art. 11 ustawy nowelizującej z 2005 r. Dlatego między art. 10 ustawy nowelizującej z 2010 r. (w związku z art. 9a ust. 6 PE w brzmieniu nadanym tą ustawą) a art. 11 ustawy z 2005 r. (w związku z art. 9a ust. 6 PE w brzmieniu nadanym tą ustawą) zachodzi relacja objęta zasadą *lex posterior derogat legi priori*.

Z art. 10 noweli z 2010 r. w związku z art. 9a ust. 6 PE wynika natomiast, że na przedsiębiorstwie energetycznym wykonującym zadania sprzedawcy z urzędu ciąży obowiązek zakupu energii wytworzonej w OZE bez względu na to, czy źródło to przyłączone jest do sieci dystrybucyjnej czy przesyłowej. Wbrew stanowisku prezentowanemu w odwołaniu, to właśnie ten przepis kreuje, w stanie prawnym niniejszej sprawy, treść obowiązku zakupu energii wytworzonej w OZE dla przedsiębiorstwa energetycznego wykonującego zadania sprzedawcy z urzędu. Z kolei przepis art. 10 ust. 2 noweli z 2005 r. w dalszym ciągu normuje zagadnienie, które przedsiębiorstwo energetyczne wykonuje zadania sprzedawcy z urzędu oraz w stosunku do kogo (tj. wobec odbiorców przyłączonych do sieci operatora systemu dystrybucyjnego, z którego takie przedsiębiorstwo obrotu zostało wyodrębnione).

W uzasadnieniu przywołanej uchwały z 9 czerwca 2016 r. Sąd Najwyższy wyjaśnił również, jak należy interpretować sformułowanie „teren obejmujący obszar działania tego sprzedawcy”, zawarte w art. 9a ust. 6 PE (do którego odsyła art. 10 noweli z 2010 r.). Stanowisko tam zaprezentowane Sąd orzekający w niniejszym składzie w pełni podziela i przyjmuje za swoje. Otóż zdaniem Sądu Najwyższego, skoro obowiązek z art. 9a ust. 6 PE ciąży na przedsiębiorstwie energetycznym będącym sprzedawcą z urzędu, to „obszarem działania tego sprzedawcy” jest tylko taki obszar,

na którym przedsiębiorstwo energetyczne działa w charakterze sprzedawcy z urzędu. Biorąc pod uwagę, że na dzień wydania zaskarżonej decyzji nie został wybrany/wyznaczony sprzedawca z urzędu, to „obszar działania tego sprzedawcy” należy ustalić z uwzględnieniem uregulowań przejściowych zawartych w ustawach nowelizujących Prawo energetyczne z 2005 r. oraz 2010 r.

Wobec tego, że znajdującego zastosowanie w niniejszej sprawie art. 10 noweli z 2010 r. wynika, że do dnia wyłonienia sprzedawcy z urzędu, przedsiębiorstwem energetycznym zobowiązanym do zakupu energii od OZE na zasadach przewidzianych w art. 9a ust. 6 PE jest „podmiot wykonujący zadania sprzedawcy z urzędu”. Z kolei o tym, który podmiot wykonuje te zadania, nadal rozstrzyga art. 10 ust. 2 noweli z 2005 r., ponieważ przepis ten nie został uchylony (wprost lub w sposób dorozumiany) przez nowelę z 2010 r. Z art. 10 ust. 2 noweli z 2005 r. w związku z art. 10 ust. 1 tej ustawy wynika natomiast, że przedsiębiorstwo energetyczne, działające w segmencie obrotu, wykonuje zadania sprzedawcy z urzędu w stosunku do odbiorców przyłączonych do sieci tego podmiotu, z którego wyodrębniono „wykonującego zadania sprzedawcy z urzędu”. Zatem to sieć operatora systemu dystrybucyjnego (tworzącego wcześniej, wraz z przedsiębiorstwem obrotu, obciążonym obowiązkiem z art. 9a ust. 6 PE, przedsiębiorstwo energetyczne zintegrowane pionowo) stanowi obszar działania przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się obrotem energią, na którym wykonuje ono (przejściowo) zadania sprzedawcy z urzędu. W konkluzji prezentowanego stanowiska Sąd Najwyższy wskazał, że przedsiębiorstwo energetyczne, które na podstawie art. 10 noweli z 2005 r. wykonuje zadania sprzedawcy z urzędu, jest zobowiązane do zakupu energii z OZE na podstawie art. 10 ustawy z 2010 r. w związku z art. 9a ust. 6 PE wytworzonej w tych OZE, które są przyłączone do sieci przesyłowej/dystrybucyjnej na terenie, na którym zlokalizowana jest sieć operatora systemu dystrybucyjnego wchodzącego w skład zintegrowanego pionowo przedsiębiorstwa energetycznego, z którego wyodrębniono podmiot zajmujący się obrotem energią.

Jak już wcześniej ustalono, na obszarze działania (...) Sp. z o.o. - czyli operatora systemu dystrybucyjnego, do którego sieci jest przyłączona instalacja Parku (...) – nie został wyznaczony ani sprzedawca zobowiązany, w rozumieniu przepisów ustawy o odnawialnych źródłach energii, ani sprzedawca z urzędu, w rozumieniu przepisów Prawa energetycznego. Przedmiotowa instalacja jest podłączona do sieci dystrybucyjnej na terenie, na którym zlokalizowana jest sieć dystrybucyjna operatora (...) S.A. z siedzibą w G., wchodzącego w skład przedsiębiorstwa energetycznego zintegrowanego pionowo, z którego wyodrębniono powodową Spółkę, zajmującą się obrotem energią. W realiach niniejszej sprawy, do czasu rozpoczęcia przez sprzedawcę zobowiązanego zakupu energii elektrycznej, Spółka (...) S.A. wykonuje zatem zadania sprzedawcy z urzędu i jest zobowiązana do zakupu energii elektrycznej wytworzonej w OZE zainteresowanej Spółki (...). Na marginesie należy zauważyć, że powodowa Spółka faktycznie pełniła już funkcję sprzedawcy z urzędu w stosunku do parku wiatrowego należącego do zainteresowanego w czasie, gdy instalacja ta podłączona była do sieci elektroenergetycznej (...) S.A.

Powyżej zaprezentowany wywód prawny wskazuje zatem jednoznacznie na bezpodstawność zarzutów odwołania, sformułowanych w punktach 1-4.

W analizowanym przypadku wytwórca - Spółka (...), spełnił wszystkie ustawowe warunki, od których uzależnione jest istnienie obowiązku zakupu energii elektrycznej z OZE, w tym w szczególności warunki określone w art. 42 uoZE. Park (...) stanowi instalację odnawialnego źródła energii, a energia elektryczna została wytworzona w tym źródle po raz pierwszy przed dniem wejścia w życie rozdziału 4 uoZE. W pismach z 7 kwietnia i 13 lipca 2016 r. Spółka (...) zaoferowała (...) S.A., jako sprzedawcy z urzędu, sprzedaż całej wytworzonej i wprowadzonej do sieci dystrybucyjnej energii elektrycznej z przedmiotowej instalacji OZE.

Skoro więc, zarówno po stronie wytwórcy, jak i po stronie przedsiębiorstwa energetycznego, spełnione zostały ustawowe przesłanki do objęcia energii elektrycznej, wytworzonej w instalacji OZE zainteresowanego, obowiązkiem zakupu przewidzianym w art. 40 ust. 1 uoZE, a Spółka (...) odmówiła zawarcia umowy sprzedaży tej energii (pisma powoda z 18 kwietnia i 18 lipca 2016 r.), to niewątpliwie stanowiło to podstawę do rozstrzygnięcia przez Prezesa URE - w trybie art. 8 ust. 1 PE - kwestii spornej, dotyczącej odmowy zawarcia umowy sprzedaży.

Jeśli chodzi o stwierdzenie strony powodowej, iż obowiązek sprzedawców z urzędu, dotyczący zakupu całej oferowanej im energii elektrycznej wytworzonej w OZE, stanowi ograniczenie wolności działalności gospodarczej tych podmiotów, to należy wskazać, że wolność ta nie ma charakteru absolutnego, gdyż - zgodnie z art. 22 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. - dopuszczalne jest jej ograniczenie w drodze ustawy ze względu na ważny interes publiczny. Z taką sytuacją mamy do czynienia w danym przypadku – przedmiotowy obowiązek został wprowadzony w drodze ustawy, w interesie publicznym, przejawiającym się w szczególności w konieczności zapewnienia poprawy bezpieczeństwa energetycznego kraju, ochrony środowiska oraz zdrowia publicznego.

Z tych wszystkich względów, zdaniem Sądu Okręgowego, odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie, gdyż zaskarżona decyzja odpowiada prawu. Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c., Sąd orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto, zgodnie z wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c., zasadą odpowiedzialności za wynik procesu przyjmując, że powód - jako przegrywający sprawę – zobowiązany jest do zwrotu Prezesowi URE oraz zainteresowanemu kosztów procesu, na które złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w wysokości 720 zł, ustalone w oparciu o § 14 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

SSO Ewa Malinowska